

LA VIDA ÉS UNA NOVEL·LA

JORGE WAGENSBERG

Vida i literatura, vet aquí dues de les moltes peculiaritats observables en aquesta banda de l'univers. Potser ens resultarà sorprenent, però aquests dos descomunal conjunts, el de tots els individus vivents i el de tots els llibres llegibles, difereixen en dos detalls:

1) Un individu viu és un llibre del qual, però, solament s'ha editat un exemplar.

2) Tots els individus vius són diferents, sí, però a diferència de les novel·les, es tracta de llibres escrits en un sol idioma!

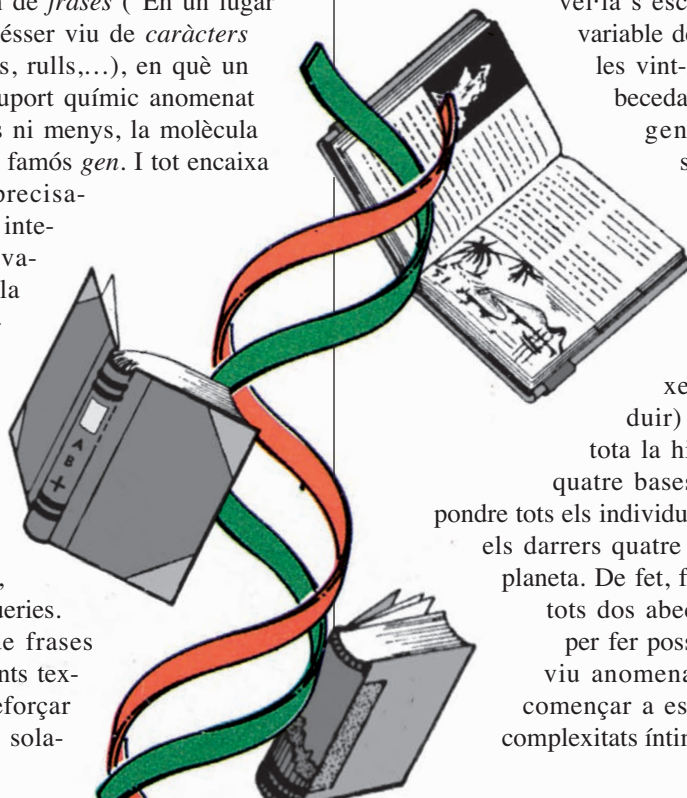
El text irrepetible d'una novel·la (el *Quixot* per exemple) correspon al *genoma* inscrit en el DNA d'un individu concret (diguem-ne John Smith) Què és un individu viu sinó aquell conjunt de cèl·lules amb idèntic text genètic? Tot individu viu, com tota novel·la, solament és idèntic a si mateix, i això a pesar de certes realitats innegables com ara el concepte clònic o el concepte de plagi literari. Tots els individus d'una mateixa espècie biològica, com també les novel·les d'una mateixa biblioteca temàtica, comparteixen moltes coses: és el *patrimoni genètic* (del gat, de l'home,...); és el *tema* de la biblioteca (històrica, negra,...).

I dels grups d'individus a les parts d'un individu. Una novel·la es compon de *frases* ("En un lugar de la Mancha...") i un ésser viu de *caràcters* biològics (cabells rossos, rulls,...), en què un caràcter té un cèlebre suport químic anomenat *proteïna*, que és, ni més ni menys, la molècula codificada pel no menys famós *gen*. I tot encaixa perquè els gens són, precisament, els elements que integren el genoma, l'equivalent de l'individu i de la novel·la. Una frase solament té sentit en el si d'un text. Les poques frases autònomes (o lliures de context) són aquelles que s'erigeixen en un text complet en si mateixes, com les frases fetes, els aforismes o les gregeries. No hi ha diccionaris de frases amb què confegir diferents textos. En tot cas, i per reforçar encara més l'argument, sola-

ment existeixen diccionaris del tipus dels de cites. Les proteïnes tampoc no existeixen fora de la matèria viva. No hi ha mines ni jaciments de proteïnes. El nombre de proteïnes distintes no té límit; el nombre de frases possibles és infinit. Sempre es podrà escriure un nou vers!

I seguim amb les parts de les parts, perquè les frases es construeixen amb paraules. Les paraules de la matèria viva són unes molècules denominades *aminoàcids*. Tot encaixa també aquí, perquè amb elles s'escriuen les proteïnes, és a dir, les frases químiques de la vida. I encaixa més que no sembla, perquè un aminoàcid es codifica genèticament amb uns elements anomenats *codons* (o *triplets*), precisament les unitats que quan es combinen donen lloc als gens. Una paraula no basta per escriure una novel·la mínimament seriosa, com tampoc no es pot dir que un aminoàcid estiga viu. Hi ha paraules químiques (vint aminoàcids), hi ha paraules en el diccionari de la Real Academia (unes vuitanta-cinc mil) i hi ha paraules genètiques (seixanta-quatre triplets possibles), però ja no hi ha paraules de rang biològic.

S'arriba així a l'element irreductible amb què s'escriu una novel·la o un bocí de matèria viva: l'*abecedari*. Les paraules d'una novel·la s'escriuen amb un nombre variable de lletres elegibles entre les vint-i-vuit possibles de l'abecedari castellà; les paraules genètiques, els triplets, s'escriuen amb tres de les quatre molècules disponibles en l'alfabet genètic, les anomenades *bases*. Vint-i-vuit lletres serveixen per escriure (o traduir) totes les novel·les de tota la història de la literatura; quatre bases han bastat per comprendre tots els individus que han viscut durant els darrers quatre mil milions d'anys al planeta. De fet, fa molt pocs segles que tots dos abecedaris s'han encreuat per fer possible que a un individu viu anomenat poeta li pegara per començar a escriure sobre les seues complexitats íntimes. ❧

PUBLICACIONS DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Publicacions
Universitaris

...les dades
significatives,
les informacions
necessàries i
vinculades al
desenvolupament
d'un camp de
coneixement.

Una resposta a
la necessitat
d'afavorir
l'aprenentatge
de l'estudiant
universitari i
a la conveniència
d'alliberar i
descarregar
la docència de tot
allò que l'entrebanca.

Fundamentos de optometría.
Refracción ocular
*Walter Furlan, Javier García Monreal
i Laura Muñoz Escrivá*
268 pp. - Preu: 2.800

Pràctiques d'Estadística
Matemàtica
Juan José Abellán i altres
118 pp. - Preu: 2.800

Història Contemporània
d'Amèrica
Joan del Alcázar i altres
420 pp. - Preu: 3.500

Si eres jove

SABEM ALLÒ QUE NECESSITES

¡Aquesta és la teua!

Tens inquietuds. Saps el que vols. Fa temps que ho tens clar. Hi ha moltes coses que t'abelleix fer i tens pressa. I per fi, hi ha un banc que ho ha entés.

Finalment, el teu compte corrent o la teua llibreta. Obre un Compte 20. Un compte sense despeses ni comissions, i veuràs el que és traure rendibilitat als teus diners. Tot són avantatges.

D'entrada, pots obrir-la en qualsevol de les 2.700 sucursals del Central Hispano. I per la teua comoditat pots manejar el teu compte 20 des de qualsevol telèfon.

Som en la teua línia, en el **902 24 24 24**

Central Hispano

Informa't a les Oficines del Central Hispano 20:

Campus Burjassot
Tel. 96 390 03 66
Burjassot

Campus Blasco Ibáñez
(darrere el Col·legi Major Lluís Vives)
Tel. 96 393 48 33
València

Serrano Morales, 4
(junt a la Plaça Cánovas)
Tel. 96 373 25 45
València